سيد عبد الله

منشای و سنن ابی عبدالله بن ماجه القزوینی رحمهم الله تعالی

لیکن تعذر فتنه روزگار از اقدام برین معنی مانع می بود تا بحسب اتفاق

سنه اربع و ثمانین و ثمانمایه روزی در مجلس عالی جناب شریعت

دین پناه امیر اعظم مرجع ارباب العلم والحکم امیر نظام الدولة

والدین علی شیر خلد الله تعالی ایام معدلته این سخن مذکور شد

استشارت فرمودند که اگر این معنی از قوت بفعل آید و بر منصه

ظهور جلوه نماید اولی و انسب باشد بنا بر اتباع امر عالی جناب

این مختصر در اسامی صحابه کتب مذکوره بقلم آمد و تعرض مولد و

وفات هر یک از ایشان که در کتب معتبره حدیث واقع است

نموده خواهد شد و این رساله مشتمل است بر چهار باب باب اول

در ذکر اسامی عشره مبشره باب دویم در ذکر بعضی

صحابه که مشهورند باسم اند بر ترتیب حروف تهجی باب

سیوم در ذکر بعضی از صحابه که بکنیت مشهورند باب چهارم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل رجال اسناد الاحاديث النبوية من

رحلة العلماء الاعلام والصلواة والسلام على رسوله محمد سيد

الانام والرضوان والتحية على كل عدل من اله وثقة من

صحابه ما تعاقب الليالي والايام وسلم تسليما كثيرا اما بعد

چنين گويد محرر اين رساله ومقرر اين مقاله عبد الله بن عبد

الله الحنفي المشتهر بمرشد بن الحلبي ستر الله عيوبه وغفر

ذنوبه بيادگار بخاطر فاتر ميگذشت كه نسخهٔ نويسد در اسامي

صحابه كه از ايشان روايه ثابت در كتب ستهٔ كه عبارت است

از صحيح بخاري وصحيح مسلم وسنن اربعهٔ سنن ابي داود

سجستاني وسنن ابي عيسى ترمذي وسنن ابي عبد الرحمن

نسائي

روایة بهت جمله مرویات او در کتب معتبره پانصد و سی و هفت
حدیث است و در صحیحین هشتاد و یک حدیث از وی روایت
متفق علیه بیست و شش حدیث انفراد بخاری سی و چهار حدیث
انفراد مسلم بیست و یک حدیث قتل سنه ثلث و عشرین
امیر المؤمنین عثمان بن عفان رضی الله عنه کنیت ابو عمرو است
در مجموع کتب سته از وی روایة بهت جمله مرویات او در کتب
معتبره صد و چهل و شش حدیث است و در صحیحین شانزده
حدیث از وی مرویست متفق علیه سه حدیث انفراد بخاری
هشت حدیث انفراد مسلم پنج حدیث قتل سنه خمس
و ثلثین امیر المؤمنین علی ابن ابی طالب کرم الله وجهه
کنیت او ابو الحسن و ابو قضم بضم قاف و فتح المعجمة آخره میم
و ابو تراب در مجموع کتب سته از و روایة نسبت مرویات
او در کتب معتبره پانصد و هشتاد و شش حدیث است و در صحیحین

در ذکر ازواجات رسول صلی الله علیه وسلم و بنات آنحضرت صلی الله

علیه وسلم و سایر صحابیات و درین باب سه فصل است چون

تألیف رسالهٔ التحفة الفقیر الحقیر الی الحضرت الامیر الکبیر سوم

ساخت امید که بنظر عالیجناب اجابت تعالی معدلت غبطاً بجا

گرده و گرده و من الله التوفیق و الاتمام باب اول در ذکر

عشرهٔ مبشره علی الترتیب المذکور فی کتاب الکمال امیر المؤمنین

ابی بکر الصدیق رضی الله عنه اسم او عبدالله بن عثمان است

در مجموع کتب سته از وی بروایة صحت جمله مرویات او در کتب

معتبره صد و چهل و دو حدیث است در صحیحین یازده قدر حدیث

از وی روایت متفق علیه شش حدیث انفراد بخاری

یازده حدیث انفراد مسلم یک حدیث تعالی سنه ثلث

عشر من الهجرت امیر المؤمنین عمر بن الخطاب

رضی الله عنه کنیت او ابو حفص است و در مجموع کتب سته از وی

روایت

مرویست متفق علیه پانزده حدیث افراد بخاری پنج حدیث
انفراد و مسلم هشت حدیث است سنه خمسین و خمسین
علی الاصح سعید بن زید بن عمرو بن نفیل تا بالتصغیر
کنیت او ابو الاعور بفتح المهملة و سکون المهملة و فتح الواو
و در کتب سته از وی روایة هست مرویات او در کتب معتبره
چهل و هشت حدیث است در صحیحین سه حدیث از وی مروی
است متفق علیه دو حدیث انفراد بخاری یک حدیث مات
سنه احدی و خمسین عبد الرحمن بن عوف بفتح المهملة سکون
الواو کنیت ابو محمد در کتب سته از روایت است مرویات او
در کتب معتبره شصت و پنج حدیث است در صحیحین هفت
حدیث است متفق علیه و حدیث انفراد بخاری
... ست سنه اثنین و ثلثین ابو عبیدة بن الجراح
... الجراح اسم ... مرادی ... از وی

[illegible] متفق علیه [illegible] افراد

[illegible] حدیث [illegible] اجمال

[illegible] ازوی [illegible]

[illegible] مرویات [illegible]

و صحیحین هفت صد بیست ازو مرویست [illegible] و در حدیث

افراد بخاری دو صد حدیث افراد مسلم [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] حدیث [illegible]

حدیث افراد [illegible] هفت صد حدیث [illegible]

[illegible]

[illegible]

روایت [illegible] مرویات [illegible]

[illegible] حدیث [illegible] صحیحین [illegible] حدیث ازوی

[illegible]

سند الاسود ابن حبال بفتح المهملة وتشديد الميم الماربي بفتح
الميم وجزم الهمزة وكسر الراء وبالموحدة در سنن اربعه ازوي
روايت هست ثلاث از مرويات او در كتب معتبره هفت حديث هست
احمر بن جزء بفتح الجيم وجزم ثانيها كذا ثم همزه كنيت ابو جزء
وبعضي گفته اند منسوب باسم پدر او سوار بفتح اوله وتشديد الواو
وآخره را در سنن ابي داود وابن ماجه ازوي روايت هست
مرويات او در كتب معتبره سه حديث هست ادرع بفتح الهمزة
وسكون المهملة وفتح الراء وآخره مهملة السلمي در سنن
ابي ماجه ازوي روايت هست يك حديث ازوي مرويست
در كتب معتبره اسامه بضم اوله ابن زيد بن حارثه كنيت وا
ابو الفتح او محمد هست وقيل ابو الحارث آزاد كرده پيغمبر هست
صلي الله عليه وسلم در كتب ستة ازوي روايت هست ومرويات
او در كتب معتبره صد وبيست وهشت حديث هست در صحيحين

روایة آنها است لا ابن ماجه مرویات او در کتب معتبره چهارده

حدیث است مات سنه ثمان عشرت فهو الاول العشرة

القرشیون الذین شهد لهم رسول الله صلی الله علیه وسلم

بالجنة رضوان الله علیهم اجمعین   باب دوم در

ذکر اسامی بعضی از صحابه رضی الله تعالی عنه که مشهور اند بابیهم

علی ترتیب الحروف حرف الالف ابی کعب کنیت او ابو

المنذر بضم المیم و سکون النون و کسر المعجمة اخره را در کتب ازوی

روایة آنها است مرویات او در کتب معتبره صد و شصت و چهار حدیث

است در صحیحین سیزده حدیث ازوی مرویست متفق علیه

سه حدیث با نفراد بخاری سه حدیث با نفراد مسلم هفت حدیث

مات بالمدینه سنه تسع عشر علی الاصح الاکثر ابی بن عماره

بکسر العین المهمله علی الاصح در سنن ابی داود ابن [illegible] نی

روایة آنها است در کتب معتبره دو حدیث ازوی مرویست ابیض

۲۸/۱۲/۱۳۹۲

اسید بن ظهیر کلاهما بالتصغیر کنیت او ابو ثابت است و صحابی است و قد سمعه او بجا از وی روایت نیست و دو حدیث از وی مرویست در کتب معتبره مات فی ایام عبد الملک بن مروان اشعث بن قیس بفتح اوله سکون المعجمه آخره مثلثه الکندی کنیت ابو محمد است در سنن اربعه از وی روایت است مرویات او در کتب معتبره نه حدیث است و در کتاب رجال گفته که بجدی یک حدیث شان روی داده روایت و مات الکوفه و سنه اربعین و قیل سنه اثنتین و اربعین اغر بفتح الهمزه والغین المعجمه آخره راء مشدده و هو ابن عبد الله المزنی و قیل ابن ابی نور بالتحتانیه والمهمله و قیل اغر بن یسار عین غیر المزنی کما حققه صاحب جامع الوصول دو حدیث از وی مرویست در کتب معتبره در صحیح مسلم یک حدیث از وی مرویست و در سنن ابی داود از وی روایت است انس بن مالک

نوزده حدیث از وی مرویست متفق علیه یازده حدیث
انفراد بخاری دو حدیث انفراد مسلم باشد مات بها اربع وخمسین
علی الاصح اسامه بن شریک بفتح المعجمة وکسر الراء الثعلبی
بفتح المثلثة وسکون المهملة در سنن اربعه از وی روایتست
مرویات او در کتب معتبره هشت حدیث است اسمر بفتح اوله
وسکون المهملة وفتح المیم ابن مضرس بضم اوله وفتح المعجمة و
تشدید الراء و المکسورة آخره مهملة در سنن ابی داود از وی
روایتست یک حدیث از مرویست در کتب معتبره اسید بن
حضیر کلاهما بالتصغیر کنیت او ابو یحیی در کتب ستة از وی
روایتست الا الترمذی مرویات او در کتب معتبره یازده حدیث
است در صحیحین دو حدیث از وی مرویست متفق علیه
یک حدیث انفراد بخاری بر سبیل تعلیق یک حدیث مات بالمدینه
سنه عشرین وقیل سنه احدی وعشرین ودفن بالبقیع

الجهم

اوس بن حنیفه در سنن اربعه از وی روایت هست الا ترمذی

دو حدیث از وی مرویست در کتب معتبره اوس بن الصامت

الانصاری الخزرجی در سنن ابی داود از وی روایت هست

دو حدیث از وی روایت دارد در کتب معتبره اهبان بضم ا

الهمزه و سکون الهاء و با او حدیث ابن اوس الاسلمی کنیت

او ابو عقبه بضم المهمله و سکون القاف و بعضی گفته اند این شخص

بوده که در زمان حضرت پیغامبر صلی الله علیه و سلم گرگ با او سخن

گفته و بعضی گفته اند اهبان الاکوع بوده و حدیث موقوف

روایت دارد در صحیح بخاری مات بالکوفه ایام معاویه اهبان

بن صیفی بفتح المهمله و سکون التحتانیه و کسر الفا کنیت او مسلم

هست در سنن ترمذی و ابن ماجه از وی روایت هست در روایات

معتبره سه حدیث هست مات بالبصره ایاس بکیر او له ابن

عبد العزیز اضافت کنیت او ابو عوف در سنن اربعه از وی یک حدیث

صلی الله علیه وسلم
بن النضر کنیت او ابو حمزه و خادم حضرت رسول
و در کتب ستة از وی روایت شده مرویات او در کتب معتبره
دو هزار و دویست و هشتاد و شش حدیث است در صحیحین
سیصد و بیست و حدیث است از وی مرویست متفق علیه
صد و شصت و هشت حدیث انفراد بخاری هشتاد و سه حدیث
انفراد مسلم هفتاد و یک حدیث مقدسی در کتاب کمال هم چنین
آورده که در صحیحین سیصد و هشتاد حدیث از وی مرو
یست متفق علیه صد و شصت حدیث انفراد بخاری هشتاد
حدیث انفراد مسلم هفتاد حدیث واقدی نقل میکند که عمر
او صد و بیست سال بود و احمد حنبل روایت میکند که عمر او نود و نه سال
بود مات بالبصرة سنة ثلث و تسعین و قیل سنة خمسین و تسعین
اویس بفتح الهمزه و سکون الواو ابن انیس التمیمی در شمار بعد
از وی روایت هست مرویات او در کتب معتبره بیست و چهار حدیث

اولی

معتبره ده حدیث هست ام معقل بفتح اول و سکون المهمله و کسر

القاف الاسدیة الاشجعیة و قیل الانصاریة در سنن اربعه الا

ابن ماجه از وی روایة هست مرویات او در کتب معتبره ده حدیث

هست ام منذر الانصاریة یقال اسمها سلمی بفتح المهمله و سکون

اللام مقصور بنت قیس در سنن اربعه الا ابن ماجه از وی روایة

هست مرویات او در کتب معتبره چهار حدیث هست ام ورقه

بنت عبد الله بن الحارث الانصاریة و کان رسول الله صلی

الله علیه وسلم لیتمها الشهیدة در سنن ابی داود از وی روایة

هست دو حدیث از وی مرویست در کتب معتبره ام هانی

بنت ابی طالب اسم او فاخته هست بالفاء و کسر المعجمه و قیل

هند در کتب سته از وی روایة هست مرویات او در کتب

معتبره چهل و شش حدیث هست در صحیحین یک حدیث متفق

علیه از وی مرویست ام شلم بنت حارث بن النعمان الا

ازدي مرويست در کتب معتبره حرف الباء براء بفتح الموحدة

وتخفيف الراء بالمد ابن عازب بالعين المهملة وکسر الزاء آخره

موحدة کنيت او ابو عماره بضم المهملة وتخفيف الميم وقيل ابو

عمرو ودر کتب سته ازدي روايه هست مرويات او در کتب

معتبره سيصد وپنج حديث هست در صحيح چهل وسه حديث ازوي

مرويست متفق عليه بيست ودو حديث انفراد بخاري بپانزده

حديث انفراد مسلم شش حديث مات بالکوفه زمن مصعب

بن الزبير بريده بضم الموحدة وفتح الراء وسکون التحتانية

وبالمهملة ابن الحصيب بالمهملتين آخره موحده مصغر کنيت او

ابو سهل الاسلمي در کتب سته ازوي روايه هست مرويات

او در کتب معتبره صد وشصت وهفت حديث هست در صحيحين

چهارده حديث ازوي مرويست متفق عليه يک حديث انفراد

بخاري دو حديث انفراد مسلم يازده حديث انتقل من المدينة

انتقل

ابي

طبقه اول

اصحاب النبی صلی الله علیه وسلم باختلاف مراتب الشان از صغار

وکبار رضی الله عنهم یک طبقه اند   طبقه دوم کبار تابعین چنانچه سعید بن

المسیب رضی الله عنه   طبقه سیوم   وسط تابعین چنانچه حسن بصری

ومحمد بن سیرین رضی الله عنهما   طبقه چهارم   قریب وسط تابعین که روایت

کننده اند از کبار تابعین چنانچه زهری وقتاده رضی الله عنهم

طبقه پنجم

صغار تابعین یکی دو را دیده و از کبار تابعین دیده باشند چنانچه اعمش رحمه الله

طبقه ششم

معاصر صغار تابعین ولیکن صحابه را ندیده اند چنانچه ابن جریج رحمه الله

طبقه هفتم

کبار تبع تابعین چنانچه امام مالک وسفیان ثوری رضی الله عنهما طبقه هشتم

وسط تبع تابعین طبقه نهم صغار تبع تابعین چنانچه یزید بن هارون وامام شافعی

وابی داود طیالسی

بخاری و در صحیح مسلم و حدیث از وی مرویست در سنن
اربعه الا ترمذی از وی روایة هست مرویات او در کتب
معتبره ده حدیث است ابنة حمزة بن عبد المطلب قیل اسمها
امامه رضی الله عنها و قیل فاطمه و قیل عماره و قیل کنیتها ام الفضل
در سنن نسائی و ابن ماجه از وی روایة هست یک حدیث از وی
مرویست در کتب معتبره والله اعلم بالصواب
والیه المرجع والمآب

واصحاب ذکو بود عبادات این قوم شریک باشند

و اثار شارکت طاعات و عبادات این معنوا لا سبب

نجاة ان قوم کردد و ازین جهت بود که رسول الله صلى الله علیه

و سلم فرمود تو ضعو طعامکم الا اتقیاکم یعنی

طعام خود مدهید مگر پرهیزگاران را زیرا که طعام دادن قوت

دادن است و هر شخصی که طعام دهد چندانکه قوة ان

طعام در وی است هر عمل که ازان شخص صادر میشود

از طاعت و معصیت این طعام دهنده در ثواب

و عقوبت ان شریک است زیرا که طعام دهنده معاون

او شده است بقوت طعام خود و جزاء الملکوت

نقلست که در زمان شیخ جنید قدس سره بحر بری

بود که صدقه بعضی از اهل تصوف و کسانیکه بتقوای

و صلاح موصوف بودند مکیسی دیگر مدادی و پرسیدند از سبب

نقلست که شیخ احمد خرقانی رحمة الله علیه در سبزه زاری نشسته بود و کلاه خود

بخیال بر سر که نهاده بود ناگاه از حضرت کبریا ندا آمد ای احمد کلاه خود میفروشی گفت

خدایا بهای کلاه ما داری ندا آمد که بهای کلاه تو چیست گفت خدایا تو دنیا و آخرت

داری ما کلاه خود بدین چیز ها ندهیم دیگر چه داری فرمان رسید که ای احمد باش تا عیبهای تو

بر خلق آشکارا کنیم تا ترا هیچکس سلام نکند گفت خدایا تو هم باش تا رحمتهای تو

بر ادمیان ما هویدا کنیم کردانم تا ترا هیچکس سجده نکند فرمان آمد ای احمد تو هم باش ما هم باشیم

نقلست که حضرت عبید الله انصاری رحمة الله علیه خدا وندا بیا فرید ی را کاینچ

درو زرد لطوری را کانچ ہم بیامرز را کانچ ار تو ضدی بی نہ بازر کالے

علم الی ... جائز ان یقوم الاجل لا جل و ما سوی ذلک لا یجوز

القاتل الاجل فالوا ان وخرا ثم [illegible] بسنادہ الذی

فهو علیهم و [illegible] الاجل و [illegible]

ثم یؤخرون [illegible] من [illegible]

ونادی الجابر

[illegible]

مدت ایام خلافت خلفاء

الراشدین رضوان الله علیهم

اجمعین بیماه

صدیق نقی دو سال بر مسند شرع مصطفی بود

ده سال خلیفه بود شش ماه فاروق بر جای صحابه

عثمان ذکی دوازده سال بر جمله خلق مقتدا بود

نه ماه چهار سال دیگر امام علی مرتضی بود

کرامتی طایفه جوانان مخصوص صوفیه نیست و دیگر از محمد
مهیاری گفت که این قوم میباشند که مخصوص هیچ مقصود
ندارند و همت خود بغیر رضای حق موقوف نمیکردانند
و بسبب فاقه‌ها حال ایشان بر ایشان امر نشود
پس جامه از تن بستد فاقه جمع کردانیدند تا جمعی مشغول
شوند فاضلتر از آنکه هزار دینار بدیگران دهند و قتی بود این
سخن بشیخ رسانیدند عجب داشت و گفت این سخن
ولی از اولیای حق است که نفس و حرص را فکرد
نقلست که شیخ ابی عبدالله رحمه در بوستان خود نماز
میکرد ابو ... دید که قصه مرغی که بود از مرغ در میان شاخها
درختان می پرید و معصومی بجست خاطرش بدان مشغول
گشت و فراموش کرد که چند رکعت نماز گذارده است
و بحضرت رسالت پناه صلعم آمد و از این حالت حکایت

دگفت یا رسول الله من آن بوستان را در راه تصدق
کردم کفارت آن نماز را رسول علیه السلام آن بوستان را
بدو لیث هزار درم بفروخت و بر مستحقان صرف کرد
و طالبان نقلست که از امام زین العابدین بن حسین رضی الله عنهم
چون طهارت نماز کردی رخساره مبارکش زرد گشتی
و حالت بروی متغیر شدی بگفتندی ای فرزند رسول خدا این
چه حالت گفت هیچ میدانید که در حضرت کی ایستادم
و آمده است روایت است از عایشه صدیقه
رضی الله عنها که گفت کان رسول الله صلی الله علیه
وسلم یحدثنا ونحدثه ویلاعبنا
ونلاعبه فاذا حضرت الصلوة
فکانه لم یعرفنا ولم نعرفه ام المومنین
عایشه رضی الله عنها فرمود که رسول خدا صلعم با ما سخن گفتی

قال النبي صلى الله عليه وسلم سادات المومنين
في الجنة خمسة الحسن و الحسين وعبد الله ابن
عمر وسعد ابن معاذ وابو سعيد الخدري ١٢ انتخاب
جامع الصغير

الى الله ازقها على الاخوان یعنی دوست ترین
دیکها نو حق تعالى است که برادران مزم تزمغق
نرد والوطن مرحوس الدسرہ کفتی اخواننا
احب الینا من اهلینا واولادنا لان اولادنا
یذکرون الدنیا واخواننا یذکرون الاخرة
هارو حمزه الملوک نقلست که سفیان بن عیینه
از بدر جعفر بنگاه نیار دینار میراث زده بهم را
بر دوستان و برادران دینی نفقه کرد گفتند
نهبت عیال جعفر حیراچیزی ازان مال ذخیره نکردی
کفت من از حق تعالى بهر برادران بهشت
خواستم جعفر دینار و از ایشان جیکونه دریغ
دارم ایشان صدق الله درد حم

ومزاج کرد چون وقت نماز درآمدی حیان امام بر وی
متغیر شدی که گوی هرگز مرا نشناختی ط ط
نقلست ذخیرة الملوک روایت چون امیر المومنین علی کرم الله وجهه
چون وقت نماز درآمدی مضطرب گشتی و رنگ مبارکش
متغیر شدی گفتندی ای امیر المومنین چه رسید ترا
گفتی وقت ادای امانتی آمد که آسمان و زمین
طاقت آن نداشت ط ذخیرة الملوک نقلست
حضرت عمر رضی الله عنه گفتی رحمت خدا بر آن کس باد
که عیب مرا بمن هدیه و همه مومنان که از برادر عیب بینند
گمان بدی بغیبتی و متوجه از آن آگاه نکنند در دین
او خیانت کرده است و او را در روز قیامت
بر آن مواخذه بود ط لعله ذخیرة الملوک نقلست
از حضرت علی رضی الله عنه منقولست که احب القلوب

الله

[illegible]

[illegible] ... از [illegible]

[illegible]

معلم العلم والعالم مع الحمد [illegible] ... اس الاسلام [illegible] فقال ان

العالم [illegible] معلم [illegible] ... الی ... الا ... والفقه [illegible]

[illegible]

[illegible] فقط [illegible]

[illegible] معلم [illegible]

[illegible] از روایات [illegible]

[illegible] ... حاصل ... و ... عندنا

[illegible]

نعم ... والله اعلم بالصواب

[illegible]

[illegible]

و عن عائشة رضي الله عنها قال رسول الله صلى الله عليه وسلم

عذب اهل قرية فيها ثمانية عشر الفا عملهم عمل

الانبياء قالوا وكيف ذلك يا رسول الله قال لم يكونوا

يغضبون لله ولا يأمرون بالمعروف ولا ينهون عن

المنكر عائشه رضي الله عنها روايت كرد كه رسول الله صلعم

فرمود كه حق جل وعلا شهري را بعذاب هلاك كرد و در

آن شهر هژده هزار مرد عالم بودند كه عملهاي ايشان چون

عملهاي پيغمبران بود گفتند يا رسول الله چون علماي

عالم چگونه هلاك شدند پس فرمود كه علماي عالم در آن شهر

امر بمعروف و نهي از منكر نكردند ... بدين

سبب هلاك شدند

[illegible] من بعضكم حتى يجب لأخيه ما يجب لنفسه [illegible]

لله ومنع لله وأحب لله وأبغض لله فقد استكمل الإيمان

[illegible] [illegible] المسبوق [illegible] ثم [illegible]

فقد خالف السنة وصلوته جائزة عند بعض المتأخرين وعند البعض [illegible]

[illegible]

هذا التطويل [illegible]

وإن كان عنا فإن [illegible]

[illegible] فعلم [illegible]

[illegible]

[illegible]

... الى الارض وذلك كبير من حيث
[illegible] الشمس [illegible]
السماء [illegible] الناس [illegible]
[illegible] الان

[illegible]